

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2021-2024

(skrajne daty)

Rok akademicki 2023/2024

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Historia języka niemieckiego
Kod przedmiotu*	
Nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Kolegium Nauk Humanistycznych
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Neofilologii
Kierunek studiów	Filologia germańska
Poziom studiów	I stopnia
Profil	ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarna
Rok i semestr/y studiów	rok III, semestr 5
Rodzaj przedmiotu	obowiązkowy
Język wykładowy	niemiecki
Koordinator	dr Zygmunt Tęcza
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	pracownicy Katedry Germanistyki

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt. ECTS
5	15								2
5		15							2

1.2. Sposób realizacji zajęć

x zajęcia w formie tradycyjnej

x zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

W przypadku egzaminu lub zaliczenia z oceną możliwa forma zdalna, jak i tradycyjna.

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)

Wykład: zaliczenie bez oceny, egzamin. Ćwiczenia: zaliczenie z oceną, możliwa forma tradycyjna, jak i zdalna.

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Znajomość języka niemieckiego spełniająca wymogi przewidziane na zakończenie 4 semestru studiów. Zaliczone przedmioty: wstęp do językoznawstwa ogólnego, gramatyka opisowa jęz.

niemieckiego, fonetyka i fonologia, historia krajów niemieckojęzycznych. Podstawowa znajomość jęz. angielskiego (A1).

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1. Cele przedmiotu

C ₁	przekazanie studentom elementarnej wiedzy z zakresu prehistorii oraz właściwej historii języka niemieckiego
C ₂	zapoznanie z najważniejszymi implikacjami ww. historycznego rozwoju: pokrewieństwem języków indogermańskich, zróżnicowaniem terytorialnym języka niemieckiego (elementy dialektologii) oraz głównymi tendencjami rozwojowymi we współczesnej niemczyźnie
C ₃	kształtowanie umiejętności prawidłowego odczytywania najprostszych tekstów historycznych oraz ich elementarnej analizy na płaszczyźnie fonologicznej, morfosyntaktycznej i leksykalnej

3.2. Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
EK_01	Student zna i rozumie w elementarnym zakresie prehistorię oraz właściwą historię języka niemieckiego.	K_Wo2 K_Wo3
EK_02	Student zna i rozumie najważniejsze implikacje historycznego rozwoju języka: pokrewieństwo języków indogermańskich, zróżnicowanie terytorialne języka niemieckiego (elementy dialektologii), główne tendencje rozwojowe we współczesnej niemczyźnie.	K_Wo5
EK_03	Student potrafi prawidłowo odczytywać najprostsze teksty historyczne i dokonywać ich elementarnej analizy na płaszczyźnie fonologicznej, morfosyntaktycznej i leksykalnej.	K_Uo1 K_Uo2
EK_04	Student krytycznie ocenia nabytą i ugruntowaną wiedzę z zakresu historii języka niemieckiego, dostrzega i docenia rolę perspektywy diachronicznej w rozumieniu natury języka, jego dynamiki i zróżnicowania oraz wykazuje zainteresowanie praktycznym wykorzystaniem pokrewieństwa języków germańskich, zasięga opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu.	K_Ko1 K_Ko2

3.3. Treści programowe

A. Problematyka wykładu

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

Treści merytoryczne
Pokrewieństwo języków indoeuropejskich. Podział prehistorii i historii języka niemieckiego na epoki. Język praindoeuropejski. Języki <i>kentum</i> i <i>satem</i> .
Język ogólnogermański. Znaki runiczne. <i>Codex argenteus</i> . Podział plemion germańskich na przełomie starej i nowej ery. Relacje Germanów ze światem zewnętrznym. Innowacje germańskie w zakresie akcentu wyrazowego, fleksji i leksyki.
Wprowadzenie do języka starowysokoniemieckiego. Zmiany terytorialne zachodniogermańskiego / starowysokoniemieckiego obszaru językowego we wczesnym średniowieczu. Polityczna i etniczna sytuacja w państwie Franków. Piśmiennictwo w dialektach starowysokoniemieckich. Początki twórczości literackiej. <i>Pieśń o Hildebrandzie</i> , <i>Zaklęcia Merseburskie</i> . Etymologia przymiotnika <i>deutsch</i> .
Druga przesuwka spółgłoskowa i jej rezultaty. Powstanie i podział dialektów niemieckich.
Dalsze starowysokoniemieckie innowacje w zakresie fonetyki, w tym przegłos samogłoskowy. Starowysokoniemiecka morfologia i składnia. Zmiany w słownictwie.
Wprowadzenie do języka średniowysokoniemieckiego. Ogólna sytuacja polityczna i społeczna na niemieckim obszarze językowym w latach 1050-1350. Powstanie narodowości niemieckiej i jej języka narodowościowego. Rycerstwo jako klasa kulturotwórcza w środkowej fazie średniowiecza. Minnesang. Najważniejsi reprezentanci i największe dzieła klasycznego języka średniowysokoniemieckiego. <i>Pieśń o Nibelungach</i> .
Fonetyczne innowacje języka średniowysokoniemieckiego w zakresie artykulacji samogłosek i spółgłosek, w tym drugi etap przegłosu samogłoskowego i jego funkcje gramatyczne oraz ubezdźwięcznienie spółgłosek w wygłosie. Morfologia i składnia języka średniowysokoniemieckiego.
Wprowadzenie do języka wczesnonowowysokoniemieckiego. Ogólna sytuacja polityczna i społeczna na niemieckim obszarze językowym w późnym średniowieczu (1350-1650). Humanizm i reformacja oraz ich wpływ na rozwój języka. Ponadregionalne języki pisane (kancelaryjne) w późnym średniowieczu. Marcin Luter i wpływ jego dokonań na powstanie niemieckiego języka narodowego.
Fonetyczne innowacje języka wczesnonowowysokoniemieckiego w zakresie artykulacji samogłosek i spółgłosek, w tym wydłużenie i skrócenie samogłosek, monoftongizacja i dyftongizacja, apokopa i synkopa. Morfologia, składnia i ortografia języka wczesnonowowysokoniemieckiego.
Język niemiecki po epoce Lutera. Język wysokoniemiecki i dolnoniemiecki. Współczesne dialekty niemieckie na przykładzie krótkich próbek tekstów. Główne tendencje rozwojowe we współczesnym języku niemieckim.

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych, konwersatoryjnych, laboratoryjnych, zajęć praktycznych

Treści merytoryczne
Teksty gockie: <i>Atta unsar</i> – fragment z <i>Codex argenteus</i> .
Teksty starowysokoniemieckie: <i>Contra uermem edentem</i> , fragment «Tatiana» o narodzeniu Jezusa, <i>Pieśń o Hildebrandzie</i> .
Teksty średniowysokoniemieckie: Walter von der Vogelweide, <i>Ich saz uf eime steine</i> . <i>Pieśń o Nibelungach</i> – 16. <i>Aventiure</i> , <i>Wie Sifrit erslagen wart</i> .
Teksty wczesnonowowysokoniemieckie: Marcin Luter, fragment Biblii (1. list do Koryntian XIII). <i>Sendbrief vom Dolmetschen</i> .

Wybrane teksty współczesne ilustrujące regionalne zróżnicowanie języka niemieckiego, będące rezultatem jego historycznego rozwoju.

3.4. Metody dydaktyczne

Wykład: Klasyczny wykład, wspierany obszerną ilustracją multimedialną (tekstowe moduły informacyjne, tabele, mapy, ilustracje, nagrania audio). Kluczowe bądź szczególnie złożone kwestie wyjaśniane dodatkowo przy użyciu tradycyjnej tablicy. **Ćwiczenia:** Praca z tekstem oryginalnym.

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1. Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw., ...)
EK_01	egzamin pisemny lub ustny w formie tradycyjnej lub zdalnej	w.
EK_02	egzamin pisemny lub ustny w formie tradycyjnej lub zdalnej	w.
EK_03	kolokwium zaliczeniowe pisemne lub ustne w formie tradycyjnej lub zdalnej; obserwacja w trakcie zajęć	ćw.
EK_04	obserwacja w trakcie zajęć	w.

4.2. Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Kolokwium zaliczeniowe (pisemne lub ustne w formie tradycyjnej lub zdalnej): Ocena umiejętności analizy i interpretacji prostych tekstów historycznych. Próg wymagań na ocenę pozytywną: 60%. Skala ocen: 60% - 3,0; 70% - 3,5; 80% - 4,0; 90% - 4,5; 95% - 5,0.

Egzamin końcowy (pisemny lub ustny w formie tradycyjnej lub zdalnej): Kompleksowa ocena stopnia opanowania przez studenta całości materiału z wykładu i obowiązkowej lektury wskazanej przez prowadzącego na początku semestru. Próg wymagań na ocenę pozytywną: 60%.

Skala ocen: 60% - 3,0; 70% - 3,5; 80% - 4,0; 90% - 4,5; 95% - 5,0.

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z planu studiów	30
Inne z udziałem nauczyciela (udział w konsultacjach, egzaminie)	10
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	60
SUMA GODZIN	100
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	4

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU/ MODUŁU

wymiar godzinowy	brak
zasady i formy odbywania praktyk	brak

7. LITERATURA

Literatura podstawowa (we fragmentach):

König, Werner (1994): *dtv-Atlas zur deutschen Sprache. Tafeln und Texte*. München: DTV.
[lub wyd. późniejsze].

Polenz, Peter von (1978): *Geschichte der deutschen Sprache*. Berlin, New York: de Gruyter.
[lub wyd. późniejsze].

Schmidt, Wilhelm (1996): *Geschichte der deutschen Sprache. Ein Lehrbuch für das germanistische Studium*. Stuttgart, Leipzig: Hirzel. [lub wyd. późniejsze].

Literatura uzupełniająca (we fragmentach):

Lexer, Matthias (1980): *Mittelhochdeutsches Wörterbuch*. Leipzig. Hirzel. [lub wyd. późniejsze].

Mettke, Heinz (Hg.) (1976): *Älteste deutsche Dichtung und Prosa. Ausgewählte Texte althochdeutsch – neuhochdeutsch*. Leipzig: Reclam. [lub wyd. późniejsze].

Zientara, Benedykt: *Świt narodów europejskich*. Warszawa: PIW. [lub wyd. późniejsze].

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej